

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår dato: 29.01.2021
Vår ref.: 201901315-432
Arkiv: 617
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Vebjørn Schiager

Haram vindkraftverk - Oversendelse av 23 klager på vedtak om godkjenning av justering av detaljplan og MTA av 18.09.2020

NVE mottok 23 klager på vårt vedtak om godkjenning av justering av detaljplan og MTA av 18.09.2020 på Haram vindkraftverk i Ålesund kommune, Møre og Romsdal fylke.

Alle klagene er gitt innen klagefristen og tilfredsstiller de øvrige vilkår for klagerett i forvaltningslovens kapittel VI. NVE har forberedt klagene i tråd med forvaltningsloven § 33.

Vi kan ikke se at noen av klagene gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 18.09.2020.

Klagene oversendes derfor Olje- og energidepartementet (OED) for endelig avgjørelse.

I godkjenningsvedtaket om justert MTA- og detaljplan, justerte NVE vilkåret om at Haram Kraft av hensyn til fugl ikke kunne montere turbin 1 fra å gjelde perioden 1. februar – 31. juli (vedtak datert 30.08.2019) til å gjelde perioden 1. februar – 1. juli (vedtak datert 18.09.2020). Denne justeringen er påklaget av flere klagere. I forbindelse med klagebehandlingen har Haram Kraft på nytt bedt om at restriksjonene blir vurdert. Haram Kraft ønsker å tillate turbinmontasje på turbin 1 fra midten av juni, og at restriksjonene i februar måned revurderes. Selv om forespørselen fra Haram Kraft ikke formelt sett er en klage, mener vi det er grunnlag for å innlemme denne i klagebehandlingen ettersom vilkåret inngår i klagegrunnlaget til flere klagere.

16 av klagene har bedt om at anleggsarbeidet stanses. NVE har tatt stilling til anmodning om stans av anleggsarbeidet, og tar ikke dette til følge.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Innholdsfortegnelse

1. Bakgrunn for saken	3
2. Klagene.....	3
2.1 Distanse fra bebyggelse.....	6
2.2 Støyberegninger.....	6
2.3 Skyggekast	7
2.4 Iskast.....	8
2.5 Fugl og naturmangfold	8
2.6 Naturfare.....	8
2.7 Arealbruk og drikkevann.....	9
2.8 Saksbehandlingsfeil.....	9
2.9 Lysmerking.....	9
3. Motpartens vurdering av klagene	9
3.1 Restriksjoner på anleggsarbeid mellom turbin 1 og 2, og på turbinpunkt 1.....	9
3.2 Skyggekast, iskast og støy	10
3.3 Purpurmarihand.....	10
4. NVEs vurdering av klagene	11
4.1 Distanse fra bebyggelse.....	11
4.2 Støyberegninger.....	11
4.3 Skyggekast	14
4.4 Iskast.....	14
4.5 Fugl og naturmangfold	14
4.6 Naturfare.....	16
4.7 Arealbruk og drikkevann.....	16
4.8 Saksbehandlingsfeil.....	16
4.9 Lysmerking.....	16
5. Konklusjon	17
6. Anmodning om stans av anleggsarbeidet.....	17

1. Bakgrunn for saken

NVE ga den 24.06.2008 Haram Kraft AS konsesjon til å bygge og drive Haram vindkraftverk med tilhørende infrastruktur i Haram kommune, med installert effekt på 66 MW. Samtidig fikk Tafjord Kraftnett AS tillatelse til nettilknytning av vindkraftverket. Vedtakene ble påklaget, og stadfestet av Olje- og energidepartementet den 14.12.2009. OEDs vedtak ble gitt som statlig plan.

NVE gav i vedtak av 07.08.2012 utsatt frist for idriftsettelse av anlegget til 31.12.2014 og den 30.01.2014 ga NVE ny frist for idriftsettelse til 31.12.2020.

25.01.2019 gav NVE Haram Kraft AS tillatelse til endret nettilknytning med 33 kV jord- og sjøkabel og tillatelse til kaianlegg ved Håneset. Vedtaket ble ikke påklaget. Gjeldende konsesjon for Haram vindkraftverk med tilhørende infrastruktur er datert 07.02.2019. Frist for idriftsettelse er 31.12.2021.

I forbindelse med behandling av MTA- og detaljplanen, søkte Haram Kraft om å forlenge varigheten på anleggskonsesjonen for Haram vindkraftverk fra 25 år til 30 år, det vil si fram til 31.12.2051. I medhold av energiloven §3-1 ga NVE tillatelse til dette i vårt vedtak datert 30.08.2019.

NVE godkjente MTA- og detaljplan for Haram vindkraftverk den 30.08.2019. Vedtaket ble påklaget, og stadfestet av OED den 24.03.2020. OEDs vedtak forutsetter endring av turbinplassering 1, 2, 3, 4, 5 og 8 med internveier og krav til tiltaksplan for TV-signaler. OEDs stadfestelse forutsetter/setter vilkår om at disse konkrete endringene i MTA- og detaljplan godkjennes av NVE.

Den 18.09.2020 godkjente NVE justert detaljplan og MTA, og endret plassering av turbin 1, 2, 4, 5 og 8 med internveier. Vedtaket ble påklaget, og relevante temaer fra klagen er vurdert i dette oversendelsesbrevet.

2. Klagen

Det er kommet 23 klager på vedtaket om godkjenning av justert detaljplan og MTA. Klagen er tematisk oppsummert i dette kapittelet, og tabell med oversikt med hvem som har klaget og hvilke klagegrunner de har, finnes i tabellen under. Mange av klagerne har like eller tilsvarende klagegrunner. Alle temaer som er relevante for vedtaket om justert detaljplan og MTA som er tatt opp i klagen, er vurdert i dette brevet. Temaer som ikke har blitt omfattet i vedtaket av 18.09.2020, slik som spørsmål om hvorvidt konsesjonen er gyldig, verditap på eiendom, rekreasjonsområder, folkehelse og endring av vindturbindimensjoner er ikke vurdert i denne oversendelsen. I dette kapittelet er hvert klagetema presentert og forklart. Konsesjonærens tilbakemelding og NVEs vurdering følger i kapittel 3 og 4.

Tabell 1 - presentasjon av innkomne klager og sentrale klagegrunner

Navn	Dato	Sentrale klagegrunner	Ber om stans
Ålesund kommune	11.10.2020	Folkehelse Støy Naturfare Saksbehandlingsfeil	Ja
Nei til vindkraftverk på Haramsøya	09.10.2020	Turbindimensjoner Støy Skyggekast Iskast Naturmangfold Fugl Lysmerking	Ja

		Arealbruk Drikkevann Naturfare	
Ullahytter	11.10.2020	Støy	Nei
Ulla Skulehus	11.10.2020	Støy Avstand til bebyggelse	Ja
Åsmund Ulla	29.09.2020	Avstand fra vindturbiner Støy Skyggekast Rekreasjonsområder Tap av verdi på eiendom	Nei
Wenche Eide	06.10.2020	Avstand fra vindturbiner Støy	Nei
Herbjørg Karin Longva	07.10.2020	Rekreasjonsområder Manglende informasjon Støy Skyggekast Iskast	Ja
Peder Ulla	09.10.2020	Fugl Rekreasjonsområder	Ja
Bendik Ulla	09.10.2020	Støy Turbinhøyde Skyggekast Iskast Lysmerking Naturmangfold	Ja
Sissel Ekeland	09.10.2020	Støy Skyggekast Naturfare	Nei
Mari Agathe Aakre Hatlestad	09.10.2020	Naturmangfold Fugl Naturfare Rekreasjonsområder Støy Avstand fra bebyggelse Skyggekast Iskast Lysmerking Arealbruk Drikkevann Naturfare	Nei
Lars Ulla	09.10.2020	Støy Skyggekast	Nei

		Iskast Naturmangfold Lysmerking	
Anne Ulla	09.10.2020	Manglende informasjon Støy Avstand til bebyggelse Endrede turbindimensjoner Naturfare Drikkevann Iskast Saksbehandlingsfeil Skyggekast Naturmangfold Fugl	Ja
Jørgen Åkre	09.10.2020	Støy Skyggekast Iskast Naturmangfold Fugl Lysmerking Arealbruk Drikkevann Naturfare	Ja
Knut Hallvard Ulla	10.10.2020	Avstand til bebyggelse Støy Skyggekast Iskast Arealbruk Drikkevann Ugyldig konsesjon	Ja
Johan Ulla	10.10.2020	Verditap på eiendom Støy Fugl Iskast Naturmangfold	Nei
Steinar Åkre	10.10.2020	Avstand til turbiner Støy Skyggekast Iskast Naturmangfold Fugl Lysmerking	Ja
Ottar Helge Ulla	10.10.2020	Ugyldig konsesjon Manglende informasjon Saksbehandlingsfeil Avstand til bebyggelse	Ja

		Støy Drikkevann Iskast Skyggekast Arealbruk Naturmangfold Rekreasjonsområder	
Simen Ulla	10.10.2020	Verditap på eiendom Iskast Støy Naturmangfold	Ja
Stig Henning Fjørtoft	10.10.2020	Fugl Naturmangfold Skyggekast Støy	Ja
Jarle Gunnar Åkre	10.10.2020	Støy Drikkevann	Nei
Marit Heggenhougen	15.10.2020	Støy Avstand til bebyggelse Lysmerking Verditap på eiendom Fugl Naturmangfold Rekreasjonsområder	Ja
Ingrid Haram	26.10.2020	Rekreasjonsområder Støy Skyggekast	Nei

2.1 Distanse fra bebyggelse

Flere av klagerne har pekt på at turbiner med den nye utformingen kommer nærmere bebyggelse på Ulla. Avstanden vil bli under 800 meter, som klagerne mener er anbefalt minsteavstand i Miljødirektoratets støyveileder M-128. Tolkningen av at veilederen kun angir anbefalte grenseverdier aksepteres ikke. Klagerne spør også om det er riktig at det finnes et EU-direktiv som tilsier at alle som bor under 1 km fra vindturbiner skal få kompensasjon.

2.2 Støyberegninger

Flere av klagerne mener støyberegningene som er lagt til grunn ikke er gode nok. Det hevdes at flere parametere i beregningen ikke er satt riktig, og at det ikke er tillagt en sikkerhetsmargin på 3 dBA som følge av usikkerhet i beregningene. Samtidig mener enkelte at støyoptimalisert modus ikke kan benyttes som grunnlag for «worst-case» beregninger. Det begrunnes med at verdiene for reduksjon av kildestøy som oppgis av Vestas avhenger av lokaliteten. Klagerne skriver at støyen avhenger av vinden, formen på turbinbladene og taggene, og at ujevne vindforhold på Haramsøy vil gjøre det vanskelig å oppnå noen reell støyreducerende virkning av at turbinene kjøres i støyreduert modus.

Ålesund kommune mener vilkåret om at støymålingsprogram skal gjennomføres innen 2 år etter idriftsettelse er for sent, og at man heller må sette strengere vilkår på forhånd. De påpeker at infralyd ikke er utredet. Videre kommenterer kommunen at det ikke kommer frem om Statens forurensingstilsyn har vært involvert, og viser til TA 1378/2000 med støygrense på 40 dB på natten, med 3 dB margin.

Parameterne som klagerne ikke mener er riktig i støyberegningen er turbulens, temperatur, unaturlig amplitudemodulasjon og terrengtype/markabsorpsjon. I tillegg klages det på at virkningene av disse ikke er summert.

- Klagerne viser til at Haram Kraft skriver at turbulensnivået på Haramsfjellet er generelt lavt, og målt til 8,7%. De mener dette er rart, da Haram Kraft selv uttalte at det er mye ekstremvind og avbrutte strømminger i presentasjon av 2012. Maksimal målt hastighet av vind var 63 meter per sekund, og en turbinleverandør ønsket ikke å levere turbiner ved slike forhold. De bratte fjellsidene på Haramsfjellet er typisk for områder med mye turbulens. Det er derfor ikke akseptabelt at Haram Kraft unnlater å skrive om dette i sin utredning, og det er ikke grunnlag for å ikke inkludere en usikkerhet på 2 – 3 dBA i støyberegningen som følge av dette temaet.
- Klagerne mener feil temperatur er lagt til grunn i støyberegningene, og at riktig temperatursnitt ville ført til beregnet støy over grenseverdiene. En endring fra 10°C, som er temperaturen som er lagt til grunn i beregningene, til 6°C, som er gjennomsnittstemperaturen på Haramsøya, kunne gi en endring på 0,4 dBA. Lokalbefolkningen oppholder seg svært mye utendørs også når det er kaldt ute og ikke bare i sommerhalvåret. Klagerne skriver videre at en reell «worst-case» analyse inntreffer når det er «worst-case» forhold, og at kaldere temperatur derfor burde vært lagt til grunn.
- Klagerne viser til at det ofte ligger skyer nede på fjellkammen på øya. Dette er fordi det er lavere temperatur på overflaten av fjellet, enn høyere opp i luften. Dette fører til at turbinene sveiper ned i tåken på overflaten, til den klare luften ovenfor. Konsekvensen av dette er at det kan forekomme ulik temperatur, trykk og vindhastighet mellom vingespissens høyeste og laveste punkt i rotasjonen. Dette kan føre til unaturlig amplitudemodulasjon og vesentlig økte støyvirkninger jf. Miljødirektoratets retningslinjer for støy, T-1442.
- Klagerne mener feil terrengtype er lagt til grunn for beregningene. De mener Ullahammaren bør ha type E/F, som tilsvarer asfalt og berg, istedenfor D som tilsvarer gress og dyrket mark. Dette kan gi opptil 0,7 dBA økt støynivå.
- Klagerne mener den samlede effekten av usikkerheten rundt parameterne som er lagt til grunn for beregningene må summeres, og ikke vurderes enkeltvis. Følgelig mener de at det skulle vært krav til større sikkerhetsmargin i beregningene.

I klagene har det også blitt kommentert at det er uakseptabelt med støyavtaler hvor konsesjonær betaler seg ut av vilkåret om å ikke overskride L_{den} 45 dBA. Samtidig som klagebehandling har pågått hos NVE, har «Nei til vindkraftverk på Haramsøy» også tatt opp denne problemstillingen i e-post av 23.12.2020.

2.3 Skyggekast

Flere klager på omfanget av beregnet skyggekast. Klagerne skriver at antall mottakere med reelt skyggekast over grenseverdiene er kalkulert til å være ni, mens det vil være 34 mottakere over grenseverdiene hvis «worst-case» blir lagt til grunn. Fremtidig bebyggelse på tomter er ikke tatt hensyn til, og skyggekast utendørs, som for eksempel på strand, er ikke hensyntatt. Det vises også til at skyggekastberegningen ikke er fremlagt for huseiere på Ulla. Til slutt lurte enkelte av klagerne på hvordan vilkåret om automatisk nedstengning av turbinene blir fulgt opp av NVE.

2.4 Iskast

Flere av klagerne mener det må være nulltoleranse mot iskast langs fylkesveien. Spesielt vises det til turbin 7, som ligger 500 meter unna veien på en fjellskrent med fylkesveien rett nedenfor, og turbin 4 som vil bli liggende omtrent 410 meter fra veien. Det vises til at veien blant annet brukes til skoleskyss. Alle tre turbiner på nordsiden er påstått å utgjøre en fare for bebyggelse og ferdsel på Ulla. Det kreves at iskast utredes grundigere, blant annet med feltundersøkelser som dokumenterer isingsforholdene i området.

I tillegg er klagerne bekymret for at Haramsfjellet ikke kan brukes mellom oktober og april på grunn av fare for ising. Nei til vindkraftverk på Haramsøya krever at turbinene stanses når det er kalde dager og fare for iskast. De mener også at det ikke er tilstrekkelig med skilt som varsler fare.

2.5 Fugl og naturmangfold

Flytting av turbin 1

Flytting av turbin 1 med 19 meter er ikke nok, mener klagerne. Det vises til at grensen til naturreservatet er flyttet så langt vest at deler av hekkeområdet ligger utenfor reservatet og at det er observert ørn som flyr opp fra fjellkanten og rett inn i området hvor turbin 1 skal bygges. De mener derfor at turbin 1 ikke kan bygges eller må flyttes ytterligere.

Klagerne mener NOF sin rapport ikke har blitt tatt hensyn til, og at øya ligger i en av Norges viktigste trekkruiter for fugl. Flyttingen har blitt godkjent uten at det foreligger vurdering fra ornitologer om skadevirkninger.

Restriksjoner i hekkeperiode

Enkelte av klagerne mener det er utrolig at NVE kan lette på restriksjonene i hekketiden til fugl. Nei til vindkraftverk på Haramsøya krever at restriksjonene på alt anleggsarbeid ut juli måned blir opprettholdt. Selv om selve montasjen av turbiner blir sagt å være lite støyende, vil endringer i aktiviteten nær fuglereservatet være forstyrrende for hekkende par.

Videre mener klagerne at behovet for sprenging fra T2 ut mot T1 må bli avklart med NVE i hvert enkelt tilfelle. Vilkår om å unngå dette så langt det er mulig er ikke godt nok.

Naturmangfold

Klagerne mener det er observert en rekke rødlistede arter i planområdet. Dette er fugl, planter og terrengtyper. En komplett kartlegging er ikke gjort. Rotorbladene har blitt lengre, uten at konsekvensene for naturmangfoldet har blitt utredet.

Forholdet til internasjonale avtaler, slik som Bern-konvensjonen har ikke blitt vurdert av NVE.

Det vises til at turbin 2 nå vil være nærmere lokasjonen til purpurmarihand. Klagerne mener det ikke foretatt konsekvensvurdering av forurensing til orkideens vekstområde.

Risikoen for tap av habitat for sanglerke er bekymringsfullt for klagerne. I juli 2020 ble det observert mange sanglerker der hvor turbin 1 er planlagt bygget.

2.6 Naturfare

Flere av klagerne mener naturfare ikke er vurdert grundig nok. Rasfare mot fylkesveien på nordsiden er ikke svart ut i anleggsfase og driftsfase. Blant annet peker Ålesund kommune på at det er stor fare for

steinsprang ved Kråkhammeren, og at rapporter fra Norconsult og NVE ikke endrer på inntrykket. Hele øya burde bli vurdert på en gang.

2.7 Arealbruk og drikkevann

Klagerne mener tegningene er for små til å få riktig inntrykk av arealbruk ved massetak 7. Videre skriver de at terrenginngrepene ikke er konsekvensutredet. Klagerne viser til at det antageligvis er dårlig fjell som gjør at gravitasjonsfundament må etableres. Dette vil gå mye dypere ned i grunnen enn en avskjæringsgrøft og vegggrøft ved dyrket mark. Ved et eventuelt havari kan hydrokarboner gå ned i sprekker i fjell, og dermed forurense drikkevann. Rom for tilpassing av arealbruk kan potensielt få store konsekvenser for naturmangfold, og burde sendes på høring.

Klagerne mener at forurensing av drikkevann som følge av sprenging og dype sprekker ikke er svart ut av NVE. Videre er det klaget på kartleggingen av drikkevannskilder, og NVEs oppfølging av kartleggingen. Det er også etterlyst en ROS-analyse fra enkelte av klagerne, og de viser til at Mattilsynet har bedt om dette tidligere.

Klagerne skriver videre at konsekvensene av at mikrofragmenter fra epoxy i vindturbinene kan spre seg over hele området ikke er vurdert. Det stilles også spørsmålstegn ved håndteringen av uhell og forurensing.

Det nevnes videre at tilsiget i STIM-rapporten som er benyttet i kartleggingen av drikkevannskilder er feil definert.

2.8 Saksbehandlingsfeil

Ålesund kommune og flere mener det er forhold i saken som ikke har vært avklart fra starten av, og at nærmere utredninger ville ført til at utbygging ikke kunne blitt godkjent. Det gjør at dette vedtaket har saksbehandlingsfeil som har virket bestemmende på vedtakets innhold, og derfor må oppheves jf. fvl § 42.

2.9 Lysmerking

Flere av klagerne mener at utbygger har gitt misvisende informasjon om lysmerking. De skriver at lysmerkingen vil være spesielt sjenerende når det er mørkt, og at det vil forverre det allerede forstyrrende elementet turbinene utgjør i landskapet.

3. Motpartens vurdering av klagene

Klagene er sendt Haram Kraft til uttalelse i brev av 13.10.2020. NVE viser til brev av 23.11.2020, 04.12.2020 og 27.01.2021 fra Haram Kraft og gjengir her hovedtrekkene i deres merknader til klagene.

Haram Kraft innleder sin kommentar med å konstatere at mange av innspillene angår konsesjonsspørsmålet og momenter som er kommentert i tidligere klager. Derfor ønsker Haram Kraft kun å kommentere noen få av temaene som klagene berører.

3.1 Restriksjoner på anleggsarbeid mellom turbin 1 og 2, og på turbinpunkt 1

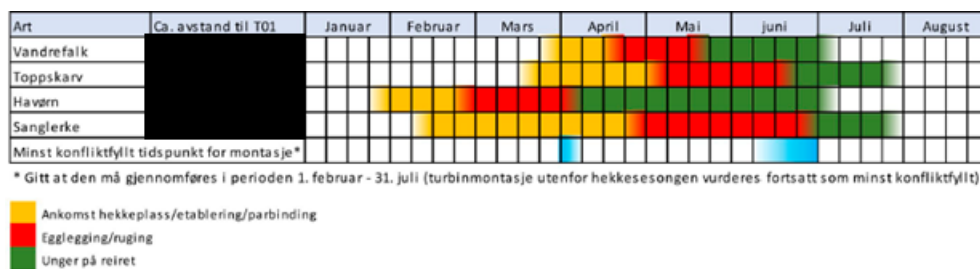
I NVEs vedtak av 30.08.2019, satte NVE vilkår om at anleggsarbeid mellom turbin 1 og 2, og på turbinpunkt 1, ikke skulle forekomme mellom 01.02 og 31.07. I endringssøknaden av 06.05.2020 ønsket Haram Kraft å åpne for montasje av turbin 1 tidligere enn 31.07. NVE vedtok at montasje kunne skje fra og med 01.07. Dette ble påklaget av organisasjonen «Nei til vindkraftverk på Haramsøya».

Haram Kraft mener det er problematisk å vente med montasje av turbin 1 til juli måned.

Turbinleverandøren vil være ferdig med montasje av alle andre turbiner i god tid før dette, og vil da forlate anlegget. Turbinleverandøren har informert konsesjonæren om at de forlater Haramsøya uke 24, altså den 20.06, og har ikke kunnet bekrefte at de har ledige kraner senere i 2021. Alternativt vil utstyret bli stående uten å kunne brukes, mot betaling fra Haram Kraft. Haram Kraft ser også at det blir knapt med tid til å få på plass veier, infrastruktur og kranfundamenter før 01.02.

Derfor har Haram Kraft engasjert faglig vurdering av de mest sårbare fugleartene. Haram Kraft mener vurderingene dokumenterer at det er mulig å tillate arbeid mellom turbin 1 og 2, og på turbinpunkt 1 ut februar måned, og tillate 3-4 dagers montering av turbiner fra tidlig i april, tidlig i juni eller i midten av juni. Haram Kraft skriver videre at turbinleverandøren må planlegge rekkefølge for turbinmontasje i god tid før montasje starter. Dette utelukker en fleksibel løsning med turbinmontasje i april som avhenger av om vandrefalk går til tidlig hekking eller ikke.

Haram Kraft ønsker derfor at det åpnes for turbinmontasje av turbin 1 enten i starten av juni, eller mellom 14.06 og 01.07. De mener dette vil ivareta de mest sårbare fugleartene i området, samt at det gir forutsigbarhet for turbinleverandøren. De har laget en oversikt over hvilke perioder artene er spesielt sårbare (jf. figur 1).

Figur 1 - Haram Krafts oversikt over minst konfliktfylte tider for anleggsarbeid

På grunnlag av dette ber Haram Kraft om at energimyndigheten tar en ny vurdering av anleggsarbeid i februar og turbinmontasje fra midten av juni, når klagenes behandles.

3.2 Skyggekast, iskast og støy

Haram Kraft konstaterer at det har kommet mange kommentarer på disse temaene. De legger til grunn at alle beregninger og vurderinger som er gjort, svarer opp alle krav fra myndighetene.

I e-post av 27.01.2021 kommenterer Haram Kraft lovligheten av bruk av avtaler for å overgå grenseverdien på L_{den} 45 dBA. De skriver at avtaler er privatretslige forhold mellom eiere av naboeiendommer og Haram Kraft, og at slike avtaler er fullt lovlige. Dette gjelder både for vindkraftverk og andre typer anlegg. Haram Kraft kommenterer at støyretningslinjene viser til kompensasjonsordninger som én mulig form for avbøtende tiltak, jf. M-128, kapittel 7.8.6 om støy fra vindkraftverk.

3.3 Purpurmarihand

Enkelte av klagerne har tatt opp at den fredete orkideen purpurmarihand er funnet i planområdet. Denne finnes like ved turbin 2. Haram Kraft viser til at det er oversendt miljørapport til NVE, hvor det kommer frem at denne er hensyntatt i arbeidet.

4. NVEs vurdering av klagen

NVE skal avvise klagen dersom vilkårene for å behandle klagen ikke er oppfylt (jf. forvaltningsloven § 33). Klagen er gitt innen klagefristen og tilfredsstiller de øvrige vilkår for klagerett i forvaltningsloven kapittel VI.

NVE kan oppheve eller endre vedtaket dersom NVE finner klagen begrunnet, alternativt oversende klagen til OED for endelig avgjørelse (forvaltningsloven § 33).

NVE kommenterer nye forhold som klagerne anfører og som ikke tidligere er vurdert og forhold som bør utdypes nærmere. For øvrig viser NVE til vedtak av 18.09.2020.

NVE konstaterer at det har kommet klager på flere ulike temaer. NVE vil derfor kommentere klagen tematisk. Som nevnt tidligere i dette brevet, vil NVE kun kommentere temaer som er relevante ut fra vedtaket av 18.09.2020.

4.1 Distanse fra bebyggelse

Klagerne viser til at nærmeste bebyggelse nå ligger under 800 meter fra den nærmeste turbinen, og skriver at dette ikke er i tråd med Miljødirektoratets støyveileder «M-128». Samtidig blir det i klagen spurt om det er riktig at det finnes et EU-direktiv som tilsier at alle som bor under 1 km fra vindturbiner skal bli kompensert økonomisk.

NVE viser til at verdiene i veileder «M-128» er eksempler på avstander der støynivået kan være rundt grenseverdiene. Så lenge grenseverdiene for støy ikke er overskredet, setter ikke veileder «M-128» ytterligere krav til distanse til bebyggelse fra vindturbinene. Teksten på side 199 i nevnte veileder sier: «*Vindturbiner bør ikke planlegges plassert slik at støynivået ved støyfølsom bebyggelse overstiger grenseverdien. Dette kan tilsvare avstander opp mot 800 til 1000 meter...*». Dette er ment som et eksempel for å illustrere hvor stor denne avstanden kan være. Det er blant annet avhengig av nivå på kildestøy. Det er NVEs forståelse at vindturbiner derfor kan være plassert nærmere bebyggelse enn dette jf. støyveileder, så lenge det beregnede støynivået er under de fastsatte grenseverdiene.

NVE har anbefalt at minsteavstanden fra bebyggelse til vindturbiner burde være minst fire ganger turbinhøyde i forslaget til nasjonal ramme for vindkraft på land av 01.04.2019. Turbinhøyden på Haram vindkraftverk blir 150 meter, og dette tilsvarer en avstand på 600 meter. Temaet er vurdert i kap. 4.1 i godkjenning av MTA/detaljplan av 30.08.2019, hvor det kom frem at nærmeste bebyggelse var 648 meter unna turbin 4 med daværende forslag til turbinplassering. NVE konstaterer at turbinen nå er flyttet ytterligere 95 meter sør, og at avstanden til bebyggelse på Ulla har økt.

Når det gjelder kompensasjon for naboer til vindkraftverk, har Norges naboland ulike systemer for økonomisk kompensasjon. NVE kjenner ikke til at det finnes et EU-direktiv for kompensasjon til naboer av vindkraftverk som bor under 1 km fra vindturbiner.

NVE vurderer at klagen på avstand fra bebyggelse ikke har gitt noen nye opplysninger, og vi fastholder NVEs vurdering i det påklagede vedtaket.

4.2 Støyberegninger

Flere klager har fremmet at støyberegningene ikke er gode nok. De mener at

- det burde ha blitt tillagt en ekstra sikkerhetsmargin på 3 dBA i beregningene
- støyreduert modus ikke kan bli lagt til grunn for «worst-case», da verdiene som er lagt til grunn for reduksjon av kildestøy av turbinleverandør Vestas avhenger av lokaliteten, og at

kildestøynivået ved støyreduisert modus derfor ikke nødvendigvis blir som lagt til grunn i beregningene

- det er for sent med gjennomføring av støymåling innen to år etter idriftsettelse, og at man heller skulle satt strengere vilkår tidligere
- at flere parametere som er lagt til grunn for støyberegningene er feil, inkludert turbulens, temperaturvalg, unaturlig amplitudemodulasjon og markabsorpsjon.

Haram Kraft skriver i sitt svar til klagen at beregningene tilfredsstiller myndighetenes krav, og at de ikke har noen ytterligere kommentarer til dette.

NVE viser til at støy er vurdert i kap. 3.1 i vårt vedtak om godkjenning av justert detaljplan og MTA datert 18.09.2020 og i kap. 4.4 i NVEs godkjenning av detaljplan og MTA av 30.08.2019.

Flere av klagerne anfører at støyreduisert modus ikke kan legges til grunn for reelle «worst-case» beregninger, og at dette har skjedd i denne saken. Dette begrunner klagerne med at støyoptimalisering avhenger av lokale forhold, og viser til at det i Vestas brosjyre for 4 MW turbiner står at støyoptimalisert modus avhenger av lokasjon.

At vindturbinene kjøres i såkalt støyreduisert modus betyr at den maksimale kildestøyen fra vindturbinene reduseres som følge av for eksempel lavere rotasjonshastighet. Hvilken støyreduisert modus som er aktuell er avhengig av blant annet lokale forhold og støyregelverket i det aktuelle landet, jf. informasjon som er fremlagt av turbinleverandør Vestas i denne saken. For Haram vindkraftverk har Vestas garantert maksimale kildestøynivåer ved bruk av forskjellige moduser. Dette maksimale støynivået legges til grunn for «worst case»-beregninger. Emisjonsmålinger etter at vindkraftverket er satt i drift kan bekrefte at det maksimale kildestøynivået er som oppgitt, akkurat som ved vindturbiner uten støyreduisert modus.

NVE kan heller ikke se av støyveileder M-128 at «støyreduisert modus» ikke kan legges til grunn i en «worst case»-beregning. Videre viser NVE til OEDs vurdering i klagevedtak av 23.03.2020, hvor OED skrev følgende: «...Departementet viser til at ved beregningene av støy legger NVE til grunn "worst case". Basert på den fremlagte "worst case"- beregningen, og redusert drift på enkelte turbiner, vil ikke bygg med støyfølsom bruk bli berørt av støynivå over den anbefalte grenseverdien på L_{den} 45 dBA. NVE satte som vilkår at konsesjonæren skal utforme et program for støymåling. Programmet skal illustrere realiteten i støyvirkninger for eksisterende bygg med støyfølsom bruk over sesongene. Departementet slutter seg til NVEs vilkår når det gjelder støy.»

NVE kan ikke se at det har kommet nye opplysninger om hvorvidt støyreduisert modus kan legges til grunn i «worst-case» beregninger, og fastholder vurderingen i det påklagede vedtaket.

Når det gjelder tidspunkt for støymåling, konstaterer NVE at Ålesund kommune er uenige om tidspunktet for støymåleprogrammet og at de heller skulle ønske at NVE satte strengere vilkår tidligere. NVE kan imidlertid ikke se at klagen har gitt noen nye opplysninger som tilsier at dette kreves, og vi fastholder NVEs vurdering om at programmet skal gjennomføres innen to år etter idriftsettelse.

Ålesund kommune skriver at det ikke kommer frem om Statens forurensningstilsyn (nå Miljødirektoratet) har vært involvert. Videre har de i sin klage også vist til retningslinjen «TA-1378/2000», og at denne satte en støygrense på 40 dB på natten, med 3 dB margin. NVE viser til at dette er eldre retningslinjer, og at NVE benytter Miljødirektoratets veileder «M-128» og retningslinje «T-1442» i vår saksbehandling. NVE har jevnlig dialog med Miljødirektoratet om tolkning av veilederen.

Parametervalg

Flere av klagerne mener at det er uakseptabelt at konsesjonæren ikke har skrevet mer om turbulens i utredningene, da Haramsøya har et landskap som typisk fører til mye turbulens. NVE har utfordret konsesjonæren på at det kan være mye turbulens i området, og i de nyeste støyberegningene har Haram Kraft vurdert at det ikke er nødvendig med ekstra sikkerhetsmargin pga. begrenset turbulens på Haram. NVE kan ikke se at klagen har gitt nye opplysninger om turbulens. Vi mener at dette er tilstrekkelig vurdert og begrunnet i vedtaket av 18.09.2020.

I støyberegningene har Haram Kraft lagt til grunn en gjennomsnittstemperatur på 10°C. På Haramsøya er gjennomsnittstemperaturen målt til å være 6°C. Klagerne mener derfor at 6°C burde blitt lagt til grunn for «worst-case» beregninger, og at dette ville ført til høyere beregnede støyverdier for mottakerne. Parametervalg for temperatur er omtalt i kap. 3.1 i det påklagede vedtaket. NVE kan ikke se at klagen inneholder nye opplysninger om temperatur, og fastholder vurderingene i det påklagede vedtaket.

Klagerne mener unaturlig amplitudemodulasjon kan føre til vesentlig økte støyvirkninger. Dette kan oppstå på grunn av ulikt trykk, temperatur og vindhastighet mellom vingespissens høyeste og laveste punkt i rotasjonen. NVE konstaterer at unaturlig amplitudemodulasjon kan skje, ofte på tidspunkter som er vanskelig å forutse i forkant. NVE kan ikke se at klagen inneholder ny informasjon om risiko for unaturlig amplitudemodulasjon og opprettholder vurderingene i det påklagede vedtaket.

Flere av klagerne mener feil terrengtype er lagt til grunn i støyberegningene, og at riktig terrengtype kunne føre til at flere boliger kan få støy over grenseverdien på 45 dBA. Markabsorpsjon er omtalt i kap. 3.1 i det påklagede vedtaket. NVE kan ikke se at det finnes nye opplysninger om markabsorpsjon i klagen, og fastholder vurderingene i det påklagede vedtaket.

Klagerne mener at feil og usikkerhet i flere parametervalg i beregningene samlet sett medfører krav til at det legges inn 3 dB sikkerhetsmargin i beregningen av støy. NVE vil i denne sammenheng påpeke at det i veiledningen for støyberegninger ikke er krevd at det skal legges inn ekstra sikkerhetsmargin på 3 dBA i «worst-case» beregninger. Vi konstaterer imidlertid at det alltid er usikkerhet tilknyttet beregning av støy, og at det i det påklagede vedtaket derfor er satt vilkår om at det skal gjennomføres et støymålingsprogram etter at anlegget er satt i drift. Dette kan gi nye krav til driftsregimet for anlegget, slik at fastsatte støyvilkår overholdes. NVE mener at dette er tilstrekkelig, og fastholder vurderingene i det påklagede vedtaket.

Lovlighet av private støyavtaler

Samtidig som NVE har behandlet klagen på vedtaket av 18.09.2020, har det i e-post av 23.12.2020 blitt stilt spørsmål fra «Nei til vindkraftverk på Haramsøy» om det er lovlig for Haram Kraft å inngå private avtaler med eiere av bebyggelse som kan få beregnet støynivå over grenseverdiene, slik at de har mulighet til å overskride kravet på L_{den} 45 dBA. I flere klager har dette temaet også blitt nevnt, og NVE mener det er grunnlag for å innlemme tematikken i denne oversendelsen, slik at OED kan ta stilling til dette.

I e-post av 27.01.2021 har Haram Kraft kommentert dette temaet. De mener slike avtaler er lovlige, og viser til at retningslinjene M-128 sier at kompensasjonsordninger er en mulig form for avbøtende tiltak.

Vi viser til vilkår 18 i anleggskonsesjonen av 07.02.2019: «Med mindre det finnes annet grunnlag, skal støynivået ved bygninger med støyfølsom bruk ikke overstige L_{den} 45 dBA. Dersom konsesjonær mener at bygninger med støynivå over L_{den} 45 dBA ikke har støyfølsom bruk, skal dette dokumenteres i detaljplanen».

Dette vilkåret har samme formulering som støyvilkåret i Oddeheia og Bjelkeberg, jf. OEDs klageavgjørelse 20.12.2018. Om dette vilkåret skriver OED at «dersom [konsesjonæren] ikke lykkes med å oppnå enighet om frivillig avtale med en eier, er det konsesjonærens ansvar å sørge for plassering av turbinene (...) som gjør at retningslinjen ikke overskrides.».

NVE gjør likevel oppmerksom på at det ved godkjenningen av justert detaljplan og MTA av 18.09.2020 ble satt vilkår om at vindkraftverket «skal bygges og drives på en måte som gjør at støynivået ved bygninger med støyfølsom bruk ikke skal overstige et worst case-nivå på L_{den} 45 dBA, jf. M-128s veiledning».

I vilkåret fastsatt i godkjenning av justert detaljplan og MTA har NVE erstattet «med mindre det finnes annet grunnlag» med «jf. M-128s veiledning». NVE viser til at det i «M-128» står skrevet at «Kompensasjonsordninger kan vurderes i de tilfeller der støyfølsom bebyggelse er lokalisert i områder med store støyvirkninger». NVE mener derfor at det nye vilkåret ikke skal tolkes innskrenkende, og at det derfor åpnes for å overstige L_{den} 45 dBA hvis det inngås en avtale med grunneier.

4.3 Skyggekast

Flere av klagerne mener omfanget av skyggekast fremdeles er uakseptabelt, da det er beregnet at flere boliger potensielt kan få skyggekast over grenseverdiene. Videre lurer de på hvordan vilkåret om automatisk nedstenging vil bli fulgt opp.

NVE viser til at skyggekast er vurdert i kap. 3.2 i det påklagede vedtaket. Haram Kraft skal benytte et system som skal sørge for at turbiner stanser automatisk hvis grenseverdiene for skyggekast overskrides. Dette skal sikre at ingen boliger vil oppleve skyggekast over grenseverdiene. NVE kan for øvrig ikke se at det kommer frem nye opplysninger om skyggekast i klagen.

Vilkåret om automatisk nedstenging vil bli fulgt opp av NVE på lik linje som alle andre vilkår. En aktuell metode for oppfølging av dette kan være dokumentkontroll. Da kan NVE kreve at konsesjonæren leverer inn dokumentasjon som beviser at grenseverdiene ikke er overskredet.

4.4 Iskast

Flere av klagerne anfører at det burde være nulltoleranse mot iskast langs fylkesveien, og at det er uakseptabelt at fjellet ikke kan brukes til rekreasjon fra oktober til april pga. fare for iskast.

NVE viser til vurderingene i kap. 3.3 i det påklagede vedtaket. Vi vurderer at klagen ikke har gitt noen nye opplysninger om iskast, og vi fastholder NVEs vurdering.

4.5 Fugl og naturmangfold

4.5.1 Flytting av turbin 1

Flere av klagerne mener at turbin 1 ikke har blitt flyttet langt nok fra fuglereservatet, og at grensene for reservatet er satt slik at deler av hekkeområdet ligger utenfor reservatet.

NVE kan ikke se at det har kommet nye opplysninger om dette i klagen, og opprettholder vurderingen fra det påklagede vedtaket.

4.5.2 Restriksjoner i arbeidet mellom turbin 2 og 1, og på turbinpunkt 1

«Nei til vindkraftverk på Haramsøy» har klaget på at vilkåret om restriksjonene i arbeidet mellom turbin 2 og 1, og på turbinpunkt 1 har blitt justert, slik at det er åpning for turbinmontasje fra og med 01.07, istedenfor 31.07. Selv om dette arbeidet har blitt beskrevet som lite støyende, skriver de at endringer i aktiviteten så nære fuglereservatet vil være forstyrrende for hekking.

Haram Kraft skriver i sin tilbakemelding til klagen at det er problematisk for dem å vente helt til juli med å montere turbinene. Derfor har de gjennomført en faglig vurdering av de mest sårbare artene. De mener at vurderingene dokumenterer at det er mulig å tillate arbeid utenfor turbin 2 ut februar måned, og tillate 3-4 dagers montering av turbiner fra tidlig i april, tidlig i juni eller i midten av juni. Derfor har de bedt NVE om å få muligheten til å montere turbin 1 fra enten 01.06 eller 14.06, og om å gjøre anleggsarbeid mellom turbin 2 og 1, og på turbinpunkt 1 ut februar måned.

Vilkåret i godkjenningen av MTA/detaljplan av 30.08.2019 er:

«Anleggsarbeid mellom turbin 2 og 1, i tillegg til på turbinpunkt 1, skal ikke foregå i perioden februar – juli»

Det ble i e-post av 21.10.2019 presisert at dette gjelder fra 01.02 til 31.07, og at det gjaldt alt anleggsarbeid. I godkjenningen av justert detaljplan og MTA av 18.09.2020 ble vilkåret revurdert, og NVE vurderte at det kan tillates at turbin 1 monteres fra 01.07. Øvrige restriksjoner ble opprettholdt.

NVE viser til at «Nei til vindkraftverk på Haramsøya» har klaget på at restriksjonsperioden for montasje av turbin 1 har blitt tillatt fra og med 01.07, og at de mener at restriksjonsperioden skal opprettholdes fram til 31.07. Haram Kraft har i brev av 04.12.2020 bedt om endring av restriksjonsperioden for turbinmontasje. En eventuell endring i samsvar med Haram Krafts brev vil medføre en endring av et påklaget vedtak.

NVE viser til at restriksjoner i anleggsarbeidet mellom turbin 2 og 1, og på turbinpunkt 1 i juni måned, er vurdert tidligere. NVE kan ikke se at det foreligger nye opplysninger som NVE ikke er kjent med, og fastholder vedtaket av 18.09.2020.

Når det gjelder anleggsarbeid i februar, er det, blant de hensynskrevende artene, havørn som i størst grad vil kunne påvirkes i denne perioden. Hekkelokalitet for havørn er oppgitt å være mer enn en kilometer unna turbin 1. På bakgrunn av avstanden mellom hekkelokalitet og turbin 1 mener NVE det kan være grunnlag for å tillate anleggsarbeid i februar i dette området.

NVE vurderer derfor at vilkåret om anleggsrestriksjoner mellom turbin 2 og 1, og på turbinpunkt 1 kan justeres til å gjelde fra og med 28.02 til 31.07. Turbinmontasje på turbinpunkt 1 kan gjennomføres fra 01.07, men øvrige restriksjoner opprettholdes slik som vurdert i det påklagede vedtaket.

NVE viser til at OED kan prøve alle sider av saken, og herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34 annet ledd første pkt. NVE mener derfor den mest hensiktsmessige løsningen er at OED som klageorgan tar stilling til restriksjonsperioden for turbinmontasje, herunder Haram Krafts henvendelse av 4.12.2020. NVE mener dette vil medføre en helhetlig behandling av spørsmålet om hvor lenge restriksjonsperioden skal vare. Dette ivaretar også hensynene til effektivitet og forutsigbarhet.

4.5.3 Purpurmarihand og annet naturmangfold

Klagerne viser til at turbin 2 har blitt flyttet nærmere forekomsten av orkideen purpurmarihand, og at konsekvensene av dette ikke er utredet.

Haram Kraft har i sin tilbakemelding til klagen vist til at de har oversendt miljørapport om dette temaet til NVE.

NVE kan bekrefte at miljørapport om purpurmarihand ble mottatt den 16.10.2020, hvor konsesjonær gjorde rede for kartlegging og avbøtende tiltak. Blant annet er det satt opp kumringer i betong, slik at plantene ikke vil bli overkjørt ved et uhell. Vi vurderer at klagen ikke har gitt noen nye opplysninger om naturmangfold, og vi fastholder NVEs vurdering.

4.6 Naturfare

Flere av klagerne mener skredfare må utredes på nytt for hele øya. Det vises spesielt til skredfare ved «Kråkhammeren», og at rapporten fra Norconsult ikke endrer inntrykket.

NVE viser til at naturfare er omtalt i kap. 3.13 i NVEs godkjenning av justert detaljplan og MTA. Vi vurderer at klagen ikke har gitt noen nye opplysninger, og vi fastholder NVEs vurdering.

4.7 Arealbruk og drikkevann

I klagen har det kommet frem at det er vanskelig å få inntrykk av arealbruken i massetaket ved turbin 7 på tegninger, på grunn av størrelsen. Videre mener de at tilpasninger av arealbruk burde være på høring, da det kan få store konsekvenser for naturmangfoldet.

NVE konstaterer at arealbruken som er godkjent i dette vedtaket har vært på høring i tre uker fra 08.05.2020.

Flere av klagerne mener at forurensing av drikkevann som følge av sprenging og sprekker i grunnen ikke er svart ut av NVE. Videre mener de at konsekvensene av mikrofragmenter fra epoxy ikke er utredet, og at tilsiget i STIM-rapporten som er brukt for kartlegging av drikkevannskilder ikke er riktig definert.

NVE konstaterer at flere klager har påpekt at tilsiget i STIM-rapporten er definert feil. Klagerne har imidlertid ikke konkretisert hva som er definert feil i STIM-rapporten.

Etter NVEs vurdering utgjør ikke spredning av mikroplast fra turbinblader et vesentlig problem. For å opprettholde effektivitet og produksjon har turbinbladene materialer som gjør at overflaten holder seg glatt over hele levetiden. For eksempel anslår turbinleverandøren Vestas at slitasje kan utgjøre ca. 50 gram i året per turbinblad.

For øvrig vil NVE påpeke at vi ikke er forurensningsmyndighet, og minner om at det er Haram Kraft som er ansvarlig for å avklare og innhente nødvendige tillatelser etter annet lovverk. NVE legger til grunn at konsesjonæren, i tråd med norsk regelverk, etablerer prosedyrer og rutiner for å ha kontroll på avfall, redusere sannsynligheten for utslipp/forurensing og at det lages beredskapsplaner for utilsiktede utslipp/hendelser.

Vi vurderer at klagen ikke har gitt noen nye opplysninger, og vi fastholder NVEs vurdering.

4.8 Saksbehandlingsfeil

Flere av klagerne mener det tidligere er gjort saksbehandlingsfeil som har virket bestemmende på vedtakets innhold, og at vedtaket derfor må oppheves jf. fvl § 42.

NVE viser til at saksbehandlingen har blitt gjennomgått i OEDs oppfølging av Stortingets anmodningsvedtak av 19.06.2020, hvor konklusjonen i brev av 09.10.2020 var at «*Departementet konkluderer med at det ikke foreligger feil eller mangler ved vedtakene som medfører ugyldighet.*»

NVE har vurdert klagen og vi kan ikke se at det foreligger nye opplysninger som ikke allerede er vurdert i vedtaket. Vi viser til vedtak av 18.09.2020.

4.9 Lysmerking

Det er i klagen blitt nevnt at lysmerking av turbinene vil føre til ytterligere forstyrrelse av landskapet, og at den visuelle dominansen vil være svært fremtredende på grunn av plasseringen på toppen av fjellet.

Dette temaet er omtalt i kap. 3.6 i det påklagede vedtaket. NVE kan ikke se at klagen har gitt nye opplysninger om lysmerking som ikke var kjent da vedtaket ble gjort, og fastholder vurderingene fra 18.09.2020.

5. Konklusjon

NVE vurderer at vilkåret om anleggsrestriksjoner mellom turbin 2 og 1, og på turbinpunkt 1 kan justeres til å gjelde fra og med 28.02 til 31.07. Turbinmontasje på turbinpunkt 1 kan etter NVEs vurdering gjennomføres fra 01.07, men øvrige restriksjoner bør opprettholdes slik som vurdert i det påklagede vedtaket. NVE ber OED ta stilling til dette.

Ut over dette, kan ikke NVE se at det i klagen er kommet frem nye opplysninger som gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 18.09.2020. Klagen oversendes derfor OED til endelig avgjørelse jmfør forvaltningsloven § 33.

Alle sakens dokumenter gjøres tilgjengelige for departementet gjennom internettløsningen SeDok.

6. Anmodning om stans av anleggsarbeidet

Flere av klagerne har anmodet om stans av anleggsarbeidet, av ulike grunner:

- Stans av arbeidet inntil rettsaken er avgjort.
- Stans til det er levert en troverdig og fullverdig MTA.
- Stans pga. ugyldig konsesjon.
- Stans på generell grunn, altså pga. klagen.
- Stans i påvente av gjennomgang av konsesjon (jf. Stortingsmelding).
- Stans i påvente av ny konsekvensutredning.
- Stans til klage er ferdig behandlet av OED.

Rettsaken det vises til er avgjort den 19.11.2020, og gir dermed ikke grunnlag for stans. Det samme gjelder OEDs gjennomgang av konsesjonen av 09.10.2020 som ble gjennomført som følge av Stortingets anmodningsvedtak av 19.06.2020.

NVE viser til at stans som reaksjonsform brukes for å stoppe en ulovlig pågående virksomhet. Et vedtak om stans etter energiloven er aktuelt ved overtredelser av energiloven der en fortsatt rettsstridig virksomhet vil medføre økte skadevirkninger.

Vi har vurdert mottatte innspill og kommentarer. De pågående anleggsarbeidene er ikke ulovlig etter energiloven eller vedtak fattet med hjemmel i energiloven. Vi finner ikke, ut fra dagens kunnskap, grunnlag for stans i anleggsarbeidene ved Haram vindkraftverk.

Med hilsen

Ingunn Åsgard Bendiksen
direktør

Øyvind Leirset
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi til:

Anne Ulla
Bendik Ulla
Birgit Oline Kjerstad
Haram Kraft AS
Herbjørg Karin Longva
Ingrid Haram
Jarle Åkre
Johan Ulla
Jørgen Åkre
Knut Hallvard Ulla
Lars Ulla
Mari Agathe Aakre Hatlestad
Marit Heggenhougen
Møre og Romsdal fylkeskommune
Nei til vindkraftverk på Haramsøy
Ottar Helge Ulla
Peder Ulla
Simen Ulla
Sissel Ekeland
STATSFORVALTAREN I MØRE OG ROMSDAL
Steinar Åkre
Stig Henning Fjørtoft
Terje Tvedt
Wenche Eide
ZEPHYR AS v/Arild Fjeldahl
ZEPHYR AS v/Olav Rommetveit

ÅLESUND KOMMUNE
Åsmund Ulla